

Максим КАРПУСЕНКО,

orcid.org/0000-0002-7400-9070

*старший викладач кафедри ділової іноземної мови та перекладу
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
(Харків, Україна) mkarpusenko@karazin.ua*

Наталія КАРПУСЕНКО,

orcid.org/0000-0001-7296-1167

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри романо-германської філології і перекладу
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
(Харків, Україна) n.karpusenko@karazin.ua*

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

У цій статті досліджуються особливості комунікативних стратегій та стилістичних засобів виразності в підготовленому мовленні президента США Джозефа Байдена на прикладі його промов про російсько-українську війну. Автори спираються на попередні дослідження політичного дискурсу і використовують їх для аналізу комунікативних стратегій, спрямованих на політичних союзників.

Стаття має на меті пояснити позицію адміністрації США у війні та дослідити, яким чином Джозеф Байден використовує комунікативні стратегії та стилістичні засоби для досягнення цієї мети. Для цього автори аналізують дві промови президента, виголошені 24 лютого 2022 та 21 грудня 2022 року.

Аналізуючи промови, автори виявляють використання різних комунікативних стратегій, які реалізуються в залежності від дій адміністрації Дж. Байдена і сторін конфлікту. Стратегії, у свою чергу, можна розділити на такі, що спрямовані на дії України та Росії. У межах стратегії, спрямованої на адміністрацію США, можна виділити тактику, спрямовану на американський народ, тактику, що підтримує принципи свободи та демократії, а також тактику, яка акцентує увагу на залученості союзників США.

У дослідженні також наголошується на використанні метафор, яскравих образів та риторичних засобів для акцентування уваги та створенні емоційної глибини висловлень у промові Дж. Байдена.

Стаття має практичне значення, оскільки її результати можуть бути використані для подальшого дослідження політичного дискурсу та розвитку комунікативних стратегій політиків. Дослідження допомагає краще розуміти вплив російсько-української війни на політичний дискурс та особливості підготовленого мовлення.

Серед висновків можна зазначити, зокрема, що російсько-українська війна має значний вплив на мовлення політиків і виразні засоби, які вони використовують.

Перспективи подальших досліджень можуть включати такі аспекти: вивчення впливу російсько-української війни на англомовний політичний дискурс інших країн світу; аналіз комунікативних стратегій, спрямованих на політичних союзників; аналіз ролі метафор та яскравих образів у політичному дискурсі.

Ключові слова: комунікативні стратегії, англомовний політичний дискурс, підготовлене мовлення, російсько-українська війна.

Maksym KARPUSENKO,

orcid.org/0000-0002-7400-9070

*Senior Lecturer at the Department of Business Foreign Language and Translation
V.N. Karazin Kharkiv National University
(Kharkiv, Ukraine) mkarpusenko@karazin.ua*

Nataliya KARPUSENKO,

orcid.org/0000-0001-7296-1167

*Candidate of Philological Sciences
Associate Professor of Roman-Germanic Philology
V.N. Karazin Kharkiv National University
(Kharkiv, Ukraine) n.karpusenko@karazin.ua*

PECULIARITIES OF THE IMPLEMENTATION OF COMMUNICATIVE STRATEGIES IN THE AMERICAN POLITICAL DISCOURSE

This article examines the features of communicative strategies and stylistic devices of expressiveness in the prepared speech of US President Joseph Biden, using his speeches on the Russian-Ukrainian war as examples. The authors rely on previous research on political discourse and employ it to analyze the communicative strategies directed at political allies.

The aim of the article is to explain the position of the US administration in the war and explore how Joseph Biden utilizes communicative strategies and stylistic devices to achieve this aim. To accomplish this, the authors analyze two speeches delivered by the president on February 24, 2022, and December 21, 2022.

By analyzing the speeches, the authors identify the use of various communicative strategies, which are implemented depending on the actions of the Biden administration and the parties involved in the conflict. These strategies can be divided into those aimed at Ukraine and Russia. Within the strategy directed at the US administration, the authors distinguish tactics targeting the American people, tactics supporting the principles of freedom and democracy, as well as tactics highlighting the involvement of US allies.

The study also emphasizes the use of metaphors, vivid imagery, and rhetorical devices which are used by Joe Biden to draw attention and create emotional depth.

The article holds practical significance as its findings can be utilized for further research on political discourse and the development of communicative strategies among politicians. The research helps to better understand the influence of the Russian-Ukrainian war on political discourse and the peculiarities of prepared speech.

Among the conclusions, it can be noted that the Russian-Ukrainian war has a significant impact on the speech of politicians and the expressive means they employ.

Prospects for further research may include aspects such as studying the impact of the Russian-Ukrainian war on the English-language political discourse of other countries worldwide, analyzing communicative strategies aimed at political allies, and examining the role of metaphors and vivid imagery in political discourse.

Key words: *communicative strategies, English-language political discourse, prepared speech, Russian-Ukrainian war.*

Постановка проблеми. Російсько-українська війна значно впливає на політичний дискурс багатьох країн світу. Проблеми суверенітету, територіальної цілісності та права країн на самовизначення знову виходять на перший план у політичному житті кожної демократичної країни. Військова та гуманітарна підтримка України, співпраця з союзниками та міжнародними організаціями стоять на порядку денному адміністрації президента США Джозефа Байдена. Ці події впливають на мовлення політиків, як з точки зору вибору комунікативних стратегій, так й стилістичних засобів виразності.

Аналіз досліджень. В цій статті ми спираємося на проведені раніше дослідження англomовного політичного дискурсу: когнітивно-комунікативні аспекти американського політичного дискурсу (Горіна, 2008), мовностилістичні особливості полеміки кандидатів у президенти США (Лосєва, 2016), лінгвокогнітивні і комунікативно-когнітивні аспекти формування іміджу президента (Тхір, 2014), когнітивно-комунікативні аспекти президентського дискурсу Барака Обама (Прокопенко, 2016), комунікативні стратегії і тактики в англomовному політичному медіадискурсі (Павлова, Тарасова, 2018), комунікативні стратегії в англomовному дипломатичному дискурсі (Судус, 2018), інтердискурсивність політичного дискурсу (Шевченко, 2009). У попередніх дослідженнях ми розглядали особливості реалізації комунікатив-

них стратегій, які вживаються у підготовленому та непідготовленому мовленні американських політиків, а також лексичні та синтаксичні стилістичні особливості політичного дискурсу США (Карпусенко, Карпусенко, 2017, 2018, 2019, 2022). Недостатньо дослідженими вважаємо особливості реалізації комунікативних стратегій, спрямованих на політичних союзників.

Мета статті полягає у дослідженні особливостей реалізації комунікативних стратегій та вибору стилістичних засобів виразності у підготовленому мовленні Дж. Байдена на матеріалі його промов від 24.02.2022 та 21.12.2022 року.

Виклад основного матеріалу. На нашу думку, метою обох виступів є пояснення позиції адміністрації США у російсько-українській війні. Для цього вживаються такі комунікативні стратегії: комунікативні стратегії, орієнтовані на дії адміністрації Дж. Байдена (СА) та сторін конфлікту (СК). В свою чергу СК можна поділити на стратегії, спрямовані на дії України (СУ) та Росії (СР). В межах СА можна виокремити тактику, спрямовану на американський народ (ТАН), тактику, орієнтовану на збереження принципів свободи та демократії (ТД) і тактику підкреслення залученості союзників США (ТЗС).

Розподіл комунікативних стратегій та тактик представлено на схемі 1.

Наведемо приклад реалізації ТАН, в якому Дж. Байден наголошує на сталості політичних

Схема 1. Розподіл комунікативних стратегій та тактик

поглядів американців та готовності прийти на допомогу українцям:

When Ukraine's freedom was threatened, the American people – like generations of Americans before us – did not hesitate.

Наступний приклад актуалізує ТД:

Because we understand in our bones that Ukraine's fight is part of something much bigger.

У висловленні “understand in our bones” використовується метафора. Вона передбачає глибоке розуміння ситуації. Вона підсвідомо вказує на те, що розуміння боротьби України виходить за межі інтелектуального або поверхневого розуміння і є вкоріненим у сутність людей, які в ній беруть участь або її підтримують.

Яскравий образ у висловленні “Ukraine's fight is part of something much bigger” вказує на те, що боротьба, з якою стикається Україна, не є ізольованою, а пов'язана з ширшим контекстом або глобальним значенням. Використання виразу “part of something much bigger” передає почуття масштабу та важливості, натякаючи на більш широкий геополітичний або історичний наратив. У цілому, текст використовує метафору та яскраві образи для передачі глибокого розуміння та значущості, пов'язаної з боротьбою України. Використана мова додає емоційну глибину та резонанс, залучаючи адресата своїми почуттями та спонукаючи до розуміння більш широкого наративу, виходячи за межі безпосереднього контексту.

Наведемо приклад актуалізації ТЗС:

From the very beginning, the United States rallied allies and partners from around the world to stand strong with Ukraine and impose unprecedented – and I emphasize 'unprecedented' – sanctions and export controls on Russia, making it harder for the Kremlin to wage its brutal war.

У фрагменті Дж. Байден використовує риторичні засоби для активізації уваги. Висловлення “rallied allies and partners from around the world” містить алітерацію, що додає реченню ритмічність та підкреслює важливість об'єднання зусиль. Повторення слова “unprecedented” також слугує риторичним засобом для підкреслення винятковості санкцій та експортних обмежень, які були запроваджені проти Росії.

Висловлення “and I emphasize 'unprecedented'” містить навмисний акцент на слові “unprecedented”. Це повторення привертає увагу до серйозності та унікальності заходів, підкреслюючи значущість застосованих заходів проти Росії.

Прикладом актуалізації СУ є такий фрагмент:

Ukraine has won the battle of Kyiv, has won the battle of Kherson, has won the battle of Kharkiv. Ukraine has defied Russia's expectations at every single turn.

Повторення фрази “has won the battle” створює сильний риторичний ефект. Воно підкреслює послідовні перемоги України і підсилює повідомлення про стійкість українців.

За допомогою емпізи у висловленні “Ukraine has defied Russia's expectations at every single turn” підкреслюються досягнення України. Використання метафори “has defied Russia's expectations” Дж. Байден наголошує на неочікуваності перебігу протистояння та підкреслює силу та наполегливість українців.

Розглянемо приклад актуалізації СП:

Three hundred days since Putin launched an unprovoked, unjustified, all-out assault on the free people of Ukraine.

У цьому фрагменті “an unprovoked, unjustified, all-out assault” використовується метафора для опису характеру дій Путіна. Ці прикметники

Таблиця 1

Розподіл кількості слів, присвячених США, Україні та Росії

Промова/Країна	США	Україна	Росія
24/02	1380 (76%)	28 (1,5%)	411 (22,5%)
21/12	882 (67%)	244 (18,5%)	188 (14,5%)

викликають відчуття агресії, підкреслюючи серйозність та необґрунтованість атаки. Вибір слів створює живе уявлення про сильну та навмисну атаку. У якості антитези до “an unprovoked, unjustified, all-out” наводиться образ «вільних людей України».

Той факт, що тривалість війни виражається у днях (“three hundred days”), підкреслює довгострокові наслідки атаки Путіна.

Ця стилістична виразність підсилює емоційний вплив заяви та підкреслює серйозність ситуації.

Також треба наголосити на кількісних змінах у промовах: в промові 24 лютого Дж. Байден 3/4 промови говорить про США, 1/4 Росії і лише раз згадує про Україну. Відсоткове співвідношення різко змінюється в бік України у другій промові, де Україні приділяється більше уваги, ніж Росії (див. табл. 1). З одного боку, такі зміни можна пояснити візитом Президента Зеленського у США, а з іншого, змінами у оцінці Дж. Байде-ном перебігу війни.

Висновки. Російсько-українська війна має значний вплив на політичний дискурс багатьох країн світу, зокрема на мовлення політиків і виразні засоби, які вони використовують.

У промовах Дж. Байдена було використано різні комунікативні стратегії, спрямовані на сторони конфлікту. Вони включають комунікативні стратегії, орієнтовані на дії адміністрації Дж. Байдена, сторін конфлікту та союзників США.

У промовах були використані різні стилістичні засоби виразності, такі як метафори, яскраві образи та риторичні засоби, які допомагали актуалізувати певні позиції та підкреслювати важливість і значущість подій.

Перспективи подальших досліджень можуть включати такі аспекти: вивчення впливу російсько-української війни на англomовний політичний дискурс інших країн світу; аналіз комунікативних стратегій, спрямованих на політичних союзників; аналіз ролі метафор та яскравих образів у політичному дискурсі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Горіна О.В. Когнітивно-комунікативні характеристики американського електорального дискурсу республіканців : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. 21 с.
2. Карпусенко М.В., Карпусенко Н.В. Особливості реалізації комунікативних стратегій в президентських дебатах у США (на прикладі Д. Трампа і Х. Клінтона). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія.* № 27. Том 2. 2017. С. 51–54.
3. Карпусенко М.В., Карпусенко Н.В. Стилістичні особливості синтаксичних структур президентських дебатів (на матеріалі третіх дебатів Х. Клінтона та Д. Трампа). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія.* № 33. Том 2. 2018. С. 48–50.
4. Карпусенко М.В., Карпусенко Н.В. Лексичні засоби виразності як реалізація комунікативних стратегій у політичному дискурсі Сполучених Штатів Америки (на прикладі других дебатів Х. Клінтона та Д. Трампа). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія.* № 39. Том 2. 2019. С. 119–122.
5. Карпусенко М.В., Карпусенко Н.В. Особливості реалізації комунікативних стратегій у англomовному політичному дискурсі (на матеріалі передвиборчих дебатів кандидатів від республіканської партії США). *Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.* Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Випуск 53. Том 1. С. 222–226.
6. Лосева І.В. Мовностилістичні особливості політичної полеміки кандидатів у президенти США (на матеріалі інтернет-дискурсу) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 261 с.
7. Павлова Л.В., Тарасова Г.С. Комунікативні стратегії і тактики в англomовному політичному медіадискурсі. *Вчені записки ТНУ ім. В. І. Вернадського. Серія: Філологія.* 2018. Т. 29 (68) № 3. С. 55–60.
8. Прокопенко А.А. Президентський дискурс Барака Обама: когнітивно-комунікативні аспекти : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 23 с.
9. Судус Ю.В. Мовленнєві тактики реалізації стратегії дискредитації в англomовному дипломатичному дискурсі : автореф. дис. ... канд. філол. наук. Запоріжжя, 2018. 18 с.
10. Тхір М.Б. Створення іміджу президента в американському політичному дискурсі: лінгвокогнітивний та комунікативно-когнітивний аспекти (на матеріалі політичних промов Барака Обама) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. / Херсон. держ. ун-т. Херсон, 2014. 295 с.
11. Шевченко І.С. Інтердискурсивність політичного дискурсу. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна.* 2009. № 848. Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. Вип. 58. С. 53–57.

12. Remarks by President Biden on Russia's Unprovoked and Unjustified Attack on Ukraine. Transcript. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2022/02/24/remarks-by-president-biden-on-russias-unprovoked-and-unjustified-attack-on-ukraine/> (дата звернення: 28.02.2022)

13. Remarks by President Biden and President Zelenskyy of Ukraine in Joint Press Conference <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2022/12/21/remarks-by-president-biden-and-president-zelenskyy-of-ukraine-in-joint-press-conference/> (дата звернення: 28.12.2022)

REFERENCES

1. Horina O.V. (2008) Kohnityvno-komunikatyvni kharakterystyky amerykanskooho elektoralnoho dyskursu respublikantsiv [Cognitive-communicative characteristics of the American electoral discourse of Republicans] Synopsis diss. Cand. Of Phil. Sciences: 10.02.04. V.N. Karazin KhNU, 21. [in Ukrainian].

2. Karpusenko M.V., Karpusenko N.V. (2017) Osoblyvosti realizatsii komunikatyvnykh stratehii v prezydentskykh debatakh u SShA (na prykladi D. Trampa i Kh. Klinton) [Communicative strategy implementation in US presidential debates (as illustrated by Clinton-Trump debates)]. *Scientific Bulletin of the International Humanities University. Series: Philology*, 27. 2. 51-54. [in Ukrainian].

3. Karpusenko M.V., Karpusenko N.V. (2019) Leksychni zasoby vyraznosti yak realizatsiia komunikatyvnykh stratehii u politychnomu dyskursi Spoluchenykh Shtativ Ameryky (na prykladi druhykh debat Kh. Klinton ta D. Trampa) [Lexical means of expressiveness as the implementation of communicative strategies in the political discourse of the United States of America (as illustrated by the second debate of H. Clinton and D. Trump)]. *Scientific Bulletin of the International Humanities University. Series: Philology*, 39. 2. 119-122. [in Ukrainian].

4. Karpusenko M.V., Karpusenko N.V. (2018) Stylistychni osoblyvosti syntaksychnykh struktur prezydentskykh debat (na materialy tretikh debat Kh. Klinton ta D. Trampa) [Stylistic features of the syntactic structures of the presidential debate (as illustrated by the third debate of H. Clinton and D. Trump)]. *Scientific Bulletin of the International Humanities University. Series: Philology*, 33. 2. 48-50. [in Ukrainian].

5. Karpusenko M.V., Karpusenko N.V. (2022) Osoblyvosti realizatsii komunikatyvnykh stratehii, spriamovanykh na opoenta, v anhlomovnomu politychnomu dyskursi (na materialy peredvyborchoho interv'yu Dzh. Baidena telekompanii CBS) [Peculiarities of the implementation of communicative strategies aimed at the opponent in the English-language political discourse (based on the material of the pre-election interview of J. Biden with the CBS television company)] Abstracts of speeches of the XXI scientific conference with international participation. Karazin readings: Man. Language. Communication. V.N. Karazin KhNU, 38-39. [in Ukrainian].

6. Losieva I.V. (2016) Movnostylistychni osoblyvosti politychnoi polemiky kandydativ u prezydenty SShA (na materialy internet-dyskursu) [Linguistic and stylistic features of the political controversy of US presidential candidates (based on Internet discourse)]. Diss. Cand. Of Phil. Sciences: 10.01.04. Ivan Franko National University of Lviv, 261. [in Ukrainian].

7. Pavlova L.V., Tarasova H.S. (2018) Komunikatyvni stratehii i taktyky v anhlomovnomu politychnomu mediadyskursi. [Communicative strategies and tactics in English-language political media discourse] *Scientific Notes of V.I. Vernadsky TNU. Series: Philology*, 29 (68). 3. 55-60. [in Ukrainian].

8. Prokopenko A.A. (2016) Prezydentskyi dyskurs Baraka Obamy: kohnityvno-komunikatyvni aspekty. [Barack Obama's Presidential Discourse: Cognitive-Communicative Aspects]. Synopsis diss. Cand. Of Phil. Sciences. V.N. Karazin KhNU, 23. [in Ukrainian].

9. Sudus Yu.V. (2018) Movlenniivi taktyky realizatsii stratehii diskredytatsii v anhlomovnomu dyplomatychnomu dyskursi. [Speech tactics for implementing the strategy of discrediting in English-language diplomatic discourse] Synopsis diss. Cand. Of Phil., 18. [in Ukrainian].

10. Tkhir M.B. (2014) Stvorennia imidzhu prezydenta v amerykanskomu politychnomu dyskursi: linhvokohnityvnyi ta komunikatyvno-kohnityvnyi aspekty (na materialy politychnykh promov Baraka Obamy) [Creating the image of the president in American political discourse: linguocognitive and communicative-cognitive aspects (based on the political speeches of Barack Obama)]. Diss. Cand. Of Phil. Sciences: 10.01.04. Kherson State University, 295. [in Ukrainian].

11. Shevchenko I.S. (2009) Interdyskursyvnist politychnoho dyskursu [Interdiscursivity of political discourse] *Scientific Bulletin of V.N. Karazin KhNU, 848. Romano-Germanic philology. Methods of teaching foreign languages*, 58. 53-57. [in Ukrainian].

12. Remarks by President Biden on Russia's Unprovoked and Unjustified Attack on Ukraine. Transcript. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2022/02/24/remarks-by-president-biden-on-russias-unprovoked-and-unjustified-attack-on-ukraine/> (Last accessed: 28.02.2022)

13. Remarks by President Biden and President Zelenskyy of Ukraine in Joint Press Conference <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2022/12/21/remarks-by-president-biden-and-president-zelenskyy-of-ukraine-in-joint-press-conference/> (Last accessed: 28.12.2022)